

RANSOM RIGGS

PLUS

DOMOV PRE

NEOBYČAJNÉ DETI

SLEČNY PEREGRINOVEJ

PRVÁ KNIHA

Domov pre neobyčajné deti slečny Peregrinovej

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.nakladatelstviplus.cz
www.albatrosmedia.sk

Ransom Riggs

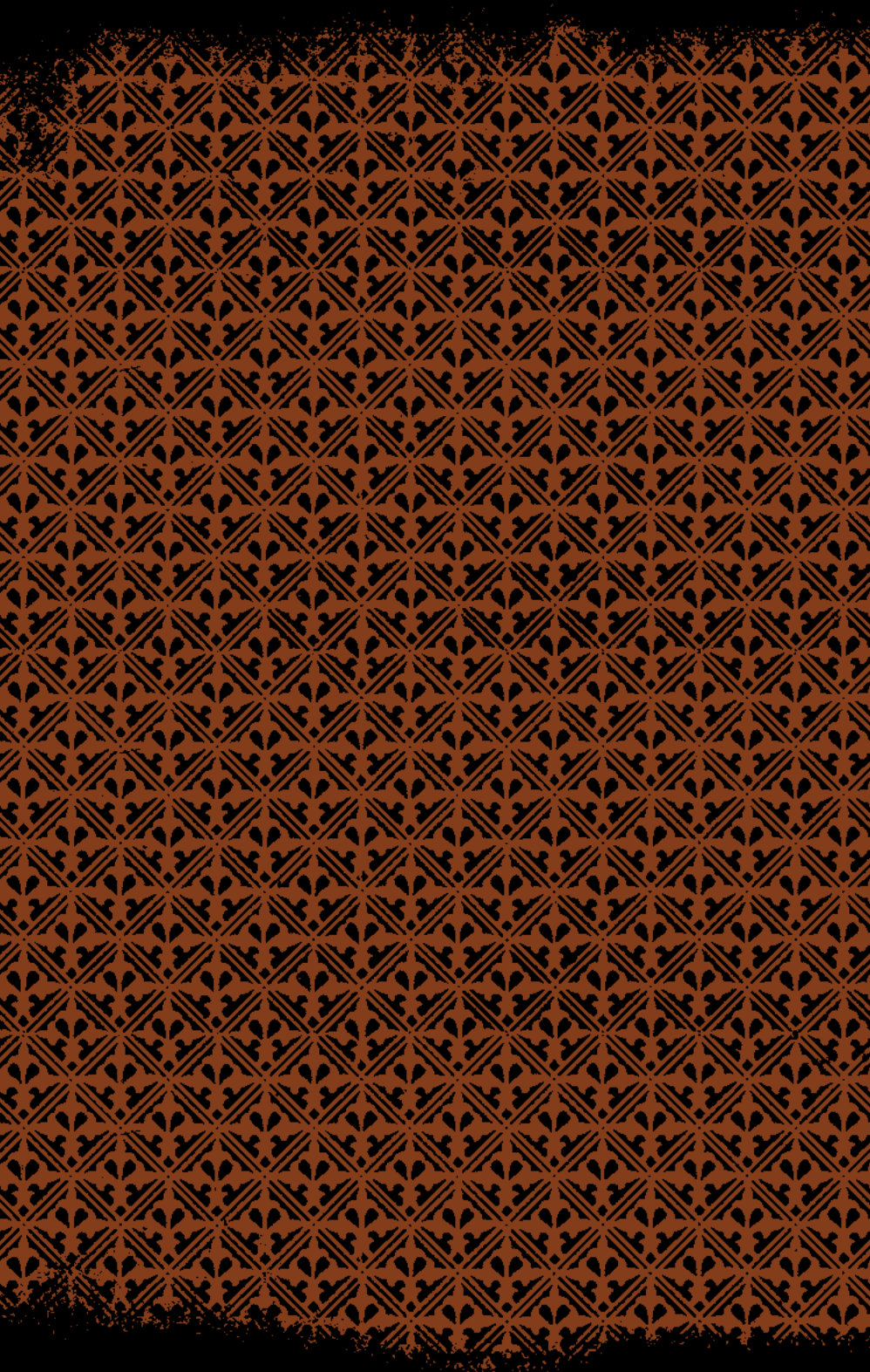
Domov pre neobyčajné deti slečny Peregrinovej – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2017

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS **MEDIA** a. s.

DOMOV
PŘE
NEOBYČAJNÉ
DETI
SLEČNY
PEREGRINOVĚJ

RANSOM RIGGS

DOMOV PRE

NEOBYČAJNÉ DETI

SLEČNY PEREGRINOVEJ

— PRVÁ KNIHA —

PLUS

Copyright © 2011 by Ransom Riggs

All rights reserved.

First published in English by Quirk Books, Philadelphia, Pennsylvania.

This Book was negotiated through Josef Kolar, Foreign Rights Sales.

Translation © Martina Fedorová, 2017

ISBN v tlačenej verzii 978-80-259-0732-0

ISBN e-knihy 978-80-259-0767-2 (1. zverejnenie, 2017)

SLEEP IS NOT, DEATH IS NOT;
WHO SEEM TO DIE LIVE.
HOUSE YOU WERE BORN IN,
FRIENDS OF YOUR SPRING-TIME,
OLD MAN AND YOUNG MAID,
DAY'S TOIL AND ITS GUERDON,
THEY ARE ALL VANISHING,
FLEEING TO FABLES,
CANNOT BE MOORED.

—*Ralph Waldo Emerson*

NIET SPÁNKU ANI SMRTI NIET.
KTO MŔTVYM ZDAL SA, ŽIJE.
DOM TVOJHO DETSTVA,
PRIATELIA DÁVNI,
STAREC AJ DIEVČA RUŽOLÍCE,
ZNOJ PRÁCE I JEJ ODMENA,
TO VŠETKO SA RAZ
V BÁJKU ZMENÍ, POMINIE
NEUCHOPITELNÉ.

—*Ralph Waldo Emerson*

PROLÓG

Všetky neobyčajné veci sa začali stávať práve vo chvíli, keď som sa už nadobro chystal zmieriť s tým, že zrejme nikdy nič nezvyčajné nezažijem. Hneď prvá z nich obrátila môj život naruby a navždy ho rozdelila na dve polovice: Predtým a Potom. A rovnako ako všetky ďalšie neuveriteľné veci, ktoré sa vtedy ešte len mali stať, aj táto súvisela s mojim starým otcom Abrahamom Portmanom.

Dedo Portman bol tým najúžasnejším človekom, akého som v detstve poznal. Vyrástol v detskom domove, bojoval vo vojne, plavil sa na moriach a brodil sa pieskom púšte. Vystupoval v cirkuse a skvelo sa vyznal v zbraniach a umení sebaobrany, vedel, ako prežiť v divočine, ba dokonca hovoril cudzími jazykmi – okrem angličtiny aspoň tromi ďalšími. Dieťaťu, ktoré z Floridy nikdy nevyťahlo päty, sa to všetko zdalo neopísateľne exotické. Zbožňoval som jeho príbehy a zakaždým som chcel ďalšie a ďalšie. Nikdy sa nedal dlho prosiť a každý mi zveroval ako dôverné tajomstvo, ktoré patrilo iba mne.

Keď som mal šesť, rozhodol som sa, že ak chcem, aby bol môj život aspoň z polovice taký zaujímavý, ako bol život deda Portmana, musím sa stať bádateľom. Samozrejme, že ma v tom podporoval a popoludnia trávil so mnou, zhrbený nad mapami rôznych častí sveta. Plánovali sme fantastické výpravy a značili si ich trasu špendlíkmi s červenými hlavičkami, pričom mi dedo farbisto opisoval všetky tie čarovné miesta, ktoré raz určite objavím. Aby bolo doma všetkým jasné, čím chcem byť, hrával som sa tak, že som chodil po dome s papierovým ďalekohľadom pri oku, vykrikujúc „Zem na obzore!“ a „Pripravte sa na vyloďenie!“, až kým mi

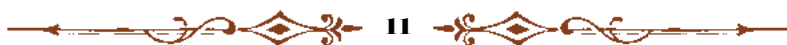
to rodičia nezatrhli. Myslím, že ich najviac zo všetkého desila predstava, že ma dedo nakazí nevyliciteľným rojčením a že zo mňa vyrastie človek neschopný popasovať sa s ťažkosťami skutočného sveta. Preto si ma mama jedného dňa vzala na kolená a vysvetlila mi, že bádateľom sa stať nemôžem, lebo všetko na tomto svete bolo už dávno vybadané a objavené. Jednoducho som sa narodil v nesprávnom storočí. Cítil som sa podvedený.

Ešte väčšmi podvedený som sa cítil neskôr, keď mi postupne začalo dochádzať, že práve tie najúžasnejšie príhody deda Portmana sa s najväčšou pravdepodobnosťou nikdy nestali. Najmä tie, ktoré mi rozprával zo svojho detstva: ako sa narodil v Poľsku a ako ho v dvanástich poslali do detského domova vo Walese. Vždy keď som sa ho spýtal, prečo musel opustiť svojich rodičov, odpovedal rovnako: musel preč, lebo ho chceli dostať tie beštie. V Poľsku sa to nimi len tak hemžilo, hovorieval.

„A aké to boli beštie?“ pýtal som sa ho s očami plnými úžasu, na čo dedo odpovedal: „Strašidelné, hrbiace sa beštie s rozkladajúcim sa telom a vražedným pohľadom.“ Tento náš rozhovor prebiehal zakaždým takmer úplne rovnako. „Hen, takto sa hýbali!“ pomaly a hrozivo sa približoval ku mne ako príšera zo starého filmu, až kým som pred ním so smiechom nezutekal, aby ma mohol naháňať.

V každom ďalšom príbehu pribudol k ich opisu nejaký nový odpudzujúci detail: hnilobne zapáchali, zjavovali sa iba ako tiene, z úst im viseli dlhé chápadlá, ktoré sa mohli kedykoľvek vymrštiť a ovinúť svoju obeť, aby ju potom bleskovo vtiahli do zovretia mocných čelustí. Po tejto poslednej charakteristike som začal mávať problémy so zaspávaním. V mojej mimoriadne bujnej fantázii sa zvuk pneumatík na mokrej ceste menil na chrapľavý dych netvora vonku za oknom a tiene pod dverami na tmavé zvlývajúce sa chápadlá. Tých beštíí som sa ukrutne bál, no vedomie, že môj starý otec s nimi bojoval a prežil, aby mi o nich mohol rozprávať, ma naplňalo úžasom.

Najfascinujúcejšie však boli príbehy z dedovho života v domove vo Walese. To miesto bolo opradené mocným čarom a postavené tak, aby

dokázalo ochrániť deti pred beštiami na ostrove, kde stále svietilo slnko a kde nikto nikdy nebýval chorý ani nezomrel. Všetci bývali spolu vo veľkom dome, ktorý ochraňoval akýsi starý múdry vták – aspoň takto to dedo rozprával. No ako som rástol, začali ma nahlodávať pochybnosti.

„A aký druh vtáka to teda bol?“ spýtal som sa ho v jedno popoludnie. Sedel som za kartovým stolíkom, kde ma práve dedo nechával vyhrať Monopoly, a upieral naňho nedôverčivý pohľad sedemročného skeptika.

„Bol to veľký sokol a fajčil fajku,“ odpovedal.

„Dedo, ty si myslíš, že som celkom sprostý, však?“

Palcom prešiel po strane už preriedeného zväzku oranžových a modrých bankoviek, ktoré držal v ruke. „Také niečo by som si o tebe, Jákob, nikdy nemyslel.“ Hneď som vedel, že sa ho to dotklo, pretože jeho poľský prízvuk, ktorého sa mu nikdy celkom nepodarilo zbaviť, bol zrazu zreteľnejší. Premohol ma pocit viny a rýchlo som to chcel zahovoriť.

„A prečo vám tie beštie vlastne chceli ublížiť?“ položil som ďalšiu otázku.

„Pretože sme neboli ako iní ľudia. Boli sme neobyčajní.“

„Ako neobyčajní?“

„Nuž, všelijako,“ povedal. „Bolo tam dievča, ktoré vedelo lietať, a chlapec, v ktorého tele bývali včely. A brat so sestrou, ktorí dokázali zodvihnúť nad hlavu obrovské balvany.“

Bolo ťažké uhádnuť, či to myslí vážne. Na druhej strane, môj starý otec naozaj málokedy žartoval. Z mojej tváre však teraz vyčítal pochybnosti a zamračil sa.

„Dobre, nemusíš veriť tomu, čo hovorím,“ povedal, „ale mám fotky!“ Odsunul záhradnú stoličku, na ktorej sedel, vošiel do domu a nechal ma na zastrešenej verande samého. O malú chvíľu sa vrátil a v rukách niesol starú škatuľu od cigár. Keď z nej vytiahol štyri dokrčené a zažltnuté fotografie, naklonil som sa, aby som lepšie videl.

Tá prvá bola neostrou snímkou čohosi, čo vyzeralo ako oblek bez človeka. Alebo ten človek v obleku nemal hlavu!

„Ale jasné, že má hlavu!“ povedal dedo a zaškeril sa pritom. „Len ju nevidíš.“

„Ako to? Čo je neviditeľný?“

„Ty si ale hlavička!“ zodvihol obočie, ako by ho sila môjho úsudku náramne prekvapila. „Millard, tak sa volal. Smiešne decko to bolo. Hoci-kedy prišiel a povedal: ‚Hej, Abe, viem presne, čo si dnes robil,‘ a vymenoval, kde som bol, čo som jedol, aj kedy som si špáral v nose a myslel si, že sa nik nepozerá. Občas sa niekomu zavesil na päty a celý deň ho sledoval ticho ako myška. Samozrejme, vtedy sa neobliekol, takže ho nikto nemohol vidieť. Iba človeka pozoroval!“ pokrútil hlavou dedo. „Vieš si to predstaviť?“

Podstrčil mi ďalší obrázok. Po chvíli, keď sa mu zdalo, že som mal dosť času poriadne si ho prezrieť, sa ma spýtal: „No? Čo tam vidíš?“

„Malé dievča?“

„A...?“

„Má na hlave korunku.“

Prstom poklopkal po dolnom okraji fotografie. „A čo nohy?“

Pozrel som sa lepšie. Nohy toho dievčatka sa nedotýkali zeme. Neskákala – zdalo sa, že sa vznáša. Padla mi sánka.

„Lieta!“

„Takmer si uhádol,“ povedal starý otec. „Levituje. Len to nevedela celkom dobre ovládať, a tak sme ju občas museli priviazať, aby neuletela!“

Nedokázal som od tej zvláštnej uhrančivej tváre, aké mávajú bábiky, odtrhnúť oči. „Je naozajstná?“

„Jasné, že je,“ povedal dedo vecne. Vzal mi jej obrázok z ruky a vložil tam ďalší, na ktorom stál vycivený chlapec a nad hlavou držal balvan. „Victor a jeho sestra síce veľa rozumu nepobrali,“ povedal, „ale tá ich sila!“

„Nevyzerá na siláka,“ povedal som, zahľadiac sa na chlapcove vy-chudnuté plecia.

„Ver, že bol. Raz sme sa spolu pretláčali a takmer mi odtrhol ruku!“

Najčudnejšia však bola posledná fotka. Bol na nej zátylok čejsi hlavy s nakreslenou tvárou.

Uprene som sa na tú fotografiu díval, zatiaľ čo dedo Portman vysvetloval: „Tento tu mal dvoje úst, chápeš? Jedny vpredu a druhé vzadu. Preto bol taký veľký a tučný!“

„Ale to je podvrh,“ povedal som. „Tú tvár tam má iba namaľovanú!“

„Zaiste, to, čo vidíš, je namaľované. Mali sme vtedy cirkusové predstavenie. Ale ten chlapec mal naozaj dvoje úst. Ty mi neveríš?“

Premýšľal som o tom, dívajúc sa raz na fotografiu, raz na starého otca, ktorého tvár bola vážna a úprimná. Prečo by mi klamal?

„Verím ti,“ povedal som mu.

A skutočne som mu veril – ešte aspoň niekoľko ďalších rokov –, hoci najmä preto, že som veriť chcel. Tak ako chcú deti veriť, že existuje Santa. Všetci sa upíname k svojim vlastným vymysleným príbehom až dovtedy, kým zrazu cena, ktorú za to musíme zaplatiť, nie je príliš vysoká. U mňa to bolo až do toho dňa v druhej triede, keď mi Robbie Jansen zastal cestu rovno pred stolom, kde sedeli dievčatá, a vyhlásil, že som „baba“, pretože verím rozprávkam a kadejakým výmyslom. Hádám som si to aj zaslúžil, keďže som nevedel držať jazyk za zubami a príbehy starého otca som vykladal spolužiakom. V okamihu tohto poníženia som jasne videl, ako sa na mňa tá prezývka lepí a ako sa jej už nezbavím. Vtedy – právom či nie – som starého otca z duše nenávidel.

Keď ma potom v to isté popoludnie dedo Portman prišiel vyzdvihnúť zo školy, čo často robieval, keď boli obaja rodičia v práci, vyštveral som sa na sedadlo spolujazdca jeho starého pontiacu a vyhlásil som, že viac mu tie jeho rozprávky neverím.

„Aké rozprávky?“ spýtal sa, hľadiac na mňa ponad rám okuliarov.

„Veď vieš. Tie rozprávky. O čudných deckách a beštiách.“

Prekvapilo ho to: „Kto tu kedy tvrdil, že sú to rozprávky?“

Povedal som mu, že vymyslený príbeh a rozprávka sú jedno a to isté, dobré iba ak pre decká, čo ešte cikajú do gátí, ale že ja viem, že tie jeho fotky aj príbehy sú len čistý výmysel a podfuk. Čakal som, že sa rozčúli alebo že sa začne hádať. No on iba povedal: „Ako chceš,“ a naštartoval.

Šliapol však na plyn tak prudko, že sme sa od obrubníka priam odrazili. A to bolo všetko.

Myslím, že sa na tento okamih sám pomaly pripravoval – jedného dňa som z tých jeho príbehov predsa musel vyrásť. No to, ako náhle a rázne s tým celým prestal, vo mne zanechalo pocit, že mi celý ten čas vedome klamal. Nevedel som pochopiť, prečo si to všetko vymýšľal a chcel, aby som uveril, že sa tieto pračudesné veci naozaj mohli stať. Až o niekoľko rokov neskôr mi to všetko objasnil môj otec. Keď bol malý, aj jemu dedo tie príbehy rozprával a neklamal. Iba trocha zveličoval skutočnosť – detstvo deda Portmana nebolo totiž vôbec rozprávkové. Práve naopak.

Môjmu starému otcovi sa ako jedinému z rodiny podarilo uniknúť z Poľska ešte pred vypuknutím druhej svetovej vojny. Mal vtedy dvanásť, keď ho rodičia poslali kamsi k úplne cudzím ľuďom. Svojho najmladšieho syna posadili s kufříkom a jednosmerným lístkom v ruke do vlaku, ktorý smeroval do Británie. Chlapec svojho otca a matku už nikdy viac nevidel, a nevidel viac ani svojich starších bratov, bratancov či sesternice, tety ani strýkov. Všetci boli mŕtvi skôr, než dedo dovŕšil šesťnásť, zavraždení tými beštiami, ktorým on tak tesne unikol. Neboli to však beštie s chápadlami a hnilobne zapáchajúcim telom, aké si dokáže predstaviť sedemročné dieťa. Boli to beštie s ľudskými tvármi, v nažehlených uniformách, pochádzajúce v presných útvaroch; beštie, ktoré pôsobili tak normálne, že ich pravú podobu nikto nespoznal, až kým nebolo neskoro.

Aj príbeh o začarovanom ostrove bol v podstate skutočný, iba trochu prikrášený. V porovnaní s hrôzami, ktoré sa diali v kontinentálnej Európe, musel starému otcovi detský domov, kam ho prichýlili, vskutku pripadať ako raj. A taký bol aj v jeho príbehoch – bezpečný prístav, kde panuje večné leto, plný strážnych anjelov a zázračných detí, ktoré však, samozrejme, nikdy *naozaj* nelietali, neboli neviditeľné ani nedvíhali balvany. Jediné, čím sa od ostatných líšili a za čo boli prenasledované, bol ich židovský pôvod. Boli to vojnové siroty, ktoré na tento malý ostrov zanesol príliv krviprelievania. Pravda, najväčším zázrakom neboli ich neobyčajné schopnosti, ale to, že sa im podarilo uniknúť getu a plynovým komorám.

Prestal som deda prosiť o ďalšie príbehy a myslím, že sa mu uľavilo. Obdobie jeho detstva zostalo zahalené tajomstvom. Nevyzvedal som. Prešiel peklom a mal plné právo nechať si svoje tajomstvá pre seba. Hanbil som sa, že som mu kedysi závidel jeho vzrušujúci život, a pritom som vôbec nevidel, akú cenu za to musel zaplatiť. Pokúšal som sa uvedomiť si, aké mám šťastie, že žijem tento bezpečný, aj keď nie výnimočný život, hoci som sa oň nijako nezaslúžil.

No potom, iba o pár rokov neskôr, keď som mal pätnásť, sa stala tá zvláštna a zároveň hrozná vec. A odvtedy už bolo iba Predtým a Potom.

PRVÁ KAPITOLA

Posledné popoludnie Predtým som strávil stavaním modelu Empire State Building v mierke 1:10 000 z rôznych balení dospeláckych plienok. Bolo to veľkolepé dielo. Pri základni bolo široké až päť stôp a čnelo vysoko nad regál s kozmetikou. Veľké balenia tvorili základnú stavbu, ultra tenké tam boli namiesto vyhladkových terás a starostlivo poukladané reklamné balenia vzoriek som použil na jej typický vrchol. Bolo to takmer dokonalé, až na jeden, žiaľ, zásadný detail.

„Použil si značku Neverleak,“ povedala Shelley a odmerane si premeriavala môj majstrovský kúsok. „Akcii máme na Stay-Tite.“ Shelley bola vedúcou obchodu a zhrbené plecia a odutý výraz patrili k jej uniforme rovnako ako modrá polokošeľa, ktorú sme museli mať všetci na sebe.

„Nevravela si Neverleak?“ začudoval som sa, pretože presne to povedala.

„Stay-Tite,“ neústupne zopakovala a sústrastne pritom pokrútila hlavou, akoby moja stavba bola zranený pretekársky kôň odsúdený na odstrel. Nasledovalo krátke, no značne rozpačité ticho, počas ktorého neprestávala krútiť hlavou a neustále sa dívala raz na mňa, raz na môj výtvor. Nechápavo som na ňu hľadel, akoby mi vôbec nedochádzalo, čo sa mi týmto pasívne agresívnym štýlom snaží naznačiť.

„Ach tak,“ povedal som nakoniec. „Chceš, aby som to prerobil, však!“

„Len kvôli tej značke, Neverleak, chápeš,“ zopakovala.

„Žiadny problém. Ako povieš!“ Špičkou svojej čiernej pracovnej tenisky som zľahka odsunul jedno z balení, ktoré tvorili základňu veže. V tej

chvíli sa celá tá veľkolepá konštrukcia začala rúcať a všade okolo nás sa kaskádovito valili balíky. Po dlážke sa rozsypala lavína plienok, ktoré sa odrážali od nôh zmätených zákazníkov, a zastavila sa až tesne pred automatickými dvermi, ktoré sa poslušne otvorili a vpustili dovnútra závan augustovej horúčavy.

Shelley na tvár nadobudla farbu zrelého granátového jablka. Mala ma okamžite vyhodiť, ale vedel som, že v také šťastie nemôžem dúfať. Celé leto som sa o to usiloval. Netúžil som po ničom inom, len aby ma odtiaľto, z obchodu Smart Aid vyhodili. No ukázalo sa, že je to takmer nemožné. Chodil som do práce neskoro, s chabými výhovorkami, mýlil som sa pri vydávaní peňazí, naschvál som kládol tovar tam, kde nepatrí – pleťové mlieko medzi laxatíva a antikoncepciu medzi detské šampóny. Ešte nikdy som sa o nič tak veľmi nesnažil a predsa, aj keď som robil úplné hovadiny, Shelley tvrdohlavo nechávala moje meno na výplatnej listine.

Teda, nie že by odtiaľto ešte nikdy nikoho nevyhodili. Išlo o to, že iba pre *mňa* to bolo viac ako nemožné. Ktorýkoľvek iný zamestnanec by bol už dávno letel, a to za omnoho menšie priestupky. Toto mala byť moja prvá lekcia o tom, ako to vo svete funguje. V Englewoode, nevelkom, ospalom, prímorskom meste, kde žijem, sa totiž nachádzajú tri obchody reťazca Smart Aid. V okrese Sarasota je ich dvadsaťsedem a na celej Floride, rozlezených po celom štáte ako nejaký nevyliciteľný ekzém, celkom stopätnásť. A keďže každý z týchto obchodov patrí mojim strýkom, nádej, že by ma z jedného z nich vyhodili, bola vskutku mizerná. Sám som však takisto nemohol odísť, pretože brigádovať v jednom z obchodov Smart Aid bola naša posvätná rodinná tradícia. A tak jediné, čo som v rámci svojej sabotážnej kampane dosiahol, boli večné spory so Shelley a úprimná nenávisť mojich kolegov, ktorí, čo si budeme klamať, by ma neznášali tak či tak. Pretože bez ohľadu na to, koľko vystavených vecí som prevrhol alebo koľkým zákazníkom som zle vydal, ja som mal byť ten, kto jedného dňa zdedí značný podiel tejto spoločnosti, a nie oni.

* * *

Shelly sa prebrodila plienkami, zastala predou mnou a zapichla mi ukazovák do hrude. Práve sa nadychovala, že mi niečo povie, keď ju nečakane prerušil ozvučovací systém.

„Jacob, máš hovor na dvojke, Jacob, hovor na dvojke.“

Ešte na mňa stihla hodiť zúrivy pohľad, kým som začal cúvať a nechal som ju tam, brunátnu v tvári, uprostred žalostných zvyškov môjho skvostného mrakodrapu.

* * *

Miestnosť určená zamestnancom bola zatuchnutá kutica bez okien, kde v jasnej žiare automatu na sódu práve sedela predavačka Linda a po troškách ujedala zo sendviča, z ktorého si predtým odkrojila kôrku. Hlavou pokynula smerom k telefónu, ktorý tu visel priskrutkovaný na stene.

„Máš hovor na dvojke. Nech je to ktokoľvek, poviem ti, musí byť v riadnom šoku.“

Vzal som do ruky slúchadlo, ktoré voľne viselo na šnúre.

„Jáko? Si to ty?“

„Ahoj, dedo Portman! Deje sa niečo?“

„Jáko, vďaka bohu. Potrebujem ten svoj kľúč. Kde je môj kľúč?“ Hovoril rozčúlene a ťažko dýchal.

„Aký kľúč?“

„Nehraj to na mňa,“ vyštekol. „Veľmi dobre vieš, aký kľúč.“

„Možno si ho iba niekam zapatrošil.“

„To ťa nahovoril tvoj otec, však?“ prerušil ma. „Povedz mi, kde je ten kľúč. Nemusí sa o tom dozvedieť.“

„Nikto ma na nič nenahovoril.“ Pokúsil som sa zmeniť tému. „Vzal si si dnes ráno lieky?“

„Idú si po mňa, rozumieš? Nechápem, ako ma po tých rokoch našli, ale našli ma. Čo myslíš, s čím sa im mám postaviť, s posratým príborovým nožikom?“

Nebolo to prvýkrát, čo som ho takto počul rozprávať. S pribúdajúcimi rokmi začínal môj dedo jednoducho prichádzať o rozum. Príznaky jeho mentálneho úpadku boli spočiatku nepatrné, ako napríklad to, že si zabudol nakúpiť alebo že oslovil mamu menom mojej tety. Toto leto však jeho postupujúca demencia urobila nečakaný skok. Všetky tie fantastické príbehy, ktoré si vymyslel o svojom živote počas vojny – beštie a začarovaný ostrov – sa preňho stávali čoraz skutočnejšie a desivejšie. V posledných týždňoch sa to ešte vystupňovalo, až moji rodičia, ktorí sa obávali, že by si mohol nejako ublížiť, teraz celkom vážne uvažovali o tom, že ho umiestnia do nejakého ústavu. Netuším prečo, ale svoje apokalyptické telefonáty si nechával výlučne pre mňa.

Ako zvyčajne som robil všetko, čo bolo v mojich silách, aby som ho upokojil. „Hlavne pokoj, dedo, nič ti nehrozí. Všetko je v poriadku. Zoženiem nejaké video a spolu si ho potom pozrieme, dobre?“

„Nie! Zostaň tam, kde si! Je to tu nebezpečné!“

„Dedo, žiadne beštie po tebe nejdú. Všetky si odrovnal počas vojny, pamätáš?“ otočil som sa tvárou k stene, aby Linda, ktorá na mňa vrhala spýtavé pohľady, hoci predstierala, že si listuje v módnom časopise, nepočula, čo hovorím.

„Nie všetky,“ povedal. „Nie, nie, nie, zabil som ich mnoho, to iste, ale stále ich je ešte veľa.“ Počul som, ako nervózne chodí po dome a búcha zásuvkami. Mal som pocit, že sa tentoraz naozaj a definitívne zbláznil. „Neopováž sa sem prísť, počul si ma?! Ja si už nejako poradím – viem, čo treba spraviť, vyrezať im jazyk a vypichnúť oči, nič viac! Len keby som vedel nájsť ten zasraný KLÚČ!“

Klúčom, o ktorom tu bola reč, sa otváral obrovský sejf v garáži deda Portmana, kde boli strelné zbrane a dýky v počte, aký by stačil na vyzbrojenie celkom slušného komanda. Takmer celý svoj život ich zbieral, cestoval za nimi na rôzne výstavy, aj do zahraničia, a podnikal dlhé lovecké výpravy. Svoju rodinu, ktorá jeho nadšenie ani v najmenšom nezdieľala, vláčil v nedeľu popoludní na strelnicu, len aby sa všetci naučili strieľať. Svoje zbrane zbožňoval a niekedy s nimi dokonca aj spával. Môj

otec mal na to dôkaz – fotku, na ktorej dedo drieme na gauči s pištoľou v ruke.

Keď som sa otca pýtal, prečo je dedo taký zbláznený do zbraní, povedal mi, že ľuďom, ktorí bývali vojakmi alebo zažili nejakú traumatizujúcu udalosť, sa to stáva. Chápal som, že po tom všetkom, čo môj starý otec prežil, sa už asi nikdy a nikde necítil celkom bezpečne, ani doma. Iróniou bolo, že teraz, keď už celkom podľahol svojim paranoidným predstavám, to nakoniec bola pravda – doma už v bezpečí nebol, a to práve pre tú hromadu zbraní v jeho garáži. Preto mu môj otec vzal ten kľúč.

Zopakoval som svoju priehladnú lož o tom, že neviem, kde ten kľúč je. Nasledovali ďalšie nadávky a buchotanie, dedo ďalej nahnevane chodil po dome a všetkým trieskal, dúfajúc, že sa mu kľúč predsa len podarí nájsť.

„Ech!“ povedal nakoniec. „Nech si ho teda ten tvoj otec nechá, keď tak veľmi chce. A nech si potom nechá aj moju mŕtvolu!“

Toto bola posledná kvapka. Rozlúčil som sa s ním najmilšie, ako som vedel, a okamžite som volal otcovi.

„Už je to tu! Dedo sa dočista zbláznil,“ povedal som mu.

„Užil dnes lieky?“

„To som sa od neho nedozvedel, ale skôr by som povedal, že nie.“

Počul som, ako si môj otec na druhom konci vzdychol. „Nemôžeš sa uňho zastaviť a pozrieť, či je v poriadku? Ja teraz fakt nemôžem odísť z roboty.“ Môj otec pracoval ako dobrovoľník v útulku pre vtáky, kde pomáhal s rehabilitáciou volaviek snehobielych, ktoré prežili zrážku s autom, a pelikánov, ktoré nešťastnou náhodou prehltili rybársky háčik. Bol ornitológ amatér a ašpiroval na kariéru prírodovedného publicistu, čo dokazovala aj slušná kôpka jeho, žiaľ, dosiaľ nepublikovaných rukopisov. Mal teda zamestnanie, ktoré môže človek považovať za naozajstnú robotu len vtedy, ak si vezme ženu, ktorej rodina vlastní stopätnásť obchodov s drogériou.

Samozrejme, ani to, čo som robil ja, nebola *naozajstná* práca, a keby som bol naozaj veľmi chcel, mohol som sa na to kedykoľvek vykašľať. Povedal som mu, že tam určite zájdem.

„Vďaka, Jake. Sľubujem, že celú tú záležitosť s dedom dáme čoskoro do poriadku, dobre?“

Tú záležitosť s dedom. „Chceš povedať, že ho dáte do ústavu,“ povedal som priamo. „Nech s ním má problém niekto iný.“

„Neviem, s mamou sme sa ešte nerozhodli.“

„Neklam.“

„Jacob...“

„Ja to s ním zvládam, fakt.“

„Možno sa ti to zatiaľ darí. Ale bude to stále horšie.“

„Chápem. Ako chceš.“

Zavesil som a zavolať Rickymu, aby ma tam hodil, a o desať minút neskôr som už z parkoviska pred obchodom počul známe chrapľavé zatrúbenie jeho starej Crown Victorie. Pri odchode som tú zlú správu oznámil Shelly: jej veža značky Stay-Tite bude musieť počkať do zajtra.

„Súrne rodinné dôvody,“ vysvetľoval som.

„Aha,“ bolo všetko, čo mi na to povedala.

Vnoril som sa do večerného dusna a zbadal Rickyho. Sedel na kapote svojho otlčeného veterána a fajčil. Čosi na jeho zablatených kanadách, spôsob, akým pomaly vyfukoval cigaretový dym, a odraz zapadajúceho slnka v jeho vlasoch prefarbených na zeleno mi pripomínalo starého rebela Jamesa Deana, no toto bola jeho zvláštna punková verzia. Ricky bol totiž bizarným krížencom rôznych subkultúr, akých človek stretne iba na juhu Floridy.

Tiež ma zbadal a zoskočil z kapoty. „Už ťa konečne vykopli?“ zareval na mňa cez celé parkovisko.

„Pssst!“ zasyčal som naňho a pridal do kroku. „Netušia, že práve o to mi ide!“

Ricky ma na pozdrav udrel pästou do pleca, očividne sa domnievajú, že ide o priateľské a povzbudivé gesto, no takmer mi ho pritom vyklbil. „Neboj, Osobiták, aj zajtra je deň!“

Túto prezývku mi dal Ricky, keď ma v škole zaradili do osobitného programu pre nadané deti. Dvojnásobnosť toho výrazu mu pripadala ne-

smierne zábavná. A dvojznačné bolo aj naše priateľstvo: pomáhali sme si a zároveň sme si šli na nervy.

Naša vzájomná pomoc prebiehala v rámci neoficiálnej dohody o výmennom obchode „rozum za svaly“, ktorú sme uzavreli, aby Ricky neprepadol z angličtiny a ja aby som prežil v prítomnosti steroidmi nadopovaných sociopatov, ktorí sa premávali po chodbách našej školy. To, že z neho boli na nervy aj moji rodičia, bol už len bonus navyše. Dá sa povedať, že Ricky bol mojím najlepším priateľom, čo znie menej pateticky než to, že bol v skutočnosti mojím jediným priateľom.

Ricky kopol do dverí auta, keďže to bol jediný spôsob, ako sa dali otvoriť, a ja som nastúpil. Tá stará fordka bola úžasná, ukážkový kus spontánneho insitného umenia, ktorý by si zasluhoval stať v múzeu. Ricky ju kúpil zo skládky za veľkú zaváraninovú fľašu plnú drobných – tak to aspoň tvrdil – a tento jej pôvod sa nedal zamaskovať ani lesom stromčekových osviežovačov vzduchu, ktoré viseli na spätom zrkadle. Sedadlá boli oblepené inštalatérskou lepiacou páskou tak, aby uvoľnené pružiny náhodou neskončili v niečom zadku. Ale najlepšia bola karoséria, hrdzou pokrytá mesačná krajina plná kráterov a dier, ako výsledok plánu zarobiť si pár drobných na benzín za to, že si na nej niekoľko opilcov mohlo za dolár vyskúšať silu svojho golfového úderu. Jediné pravidlo, ktoré sa však za daných okolností nepodarilo stopercentne presadiť, bolo, že sa nesmie mieriť na nič zo skla.

Motor sa s rachotom prebudil k životu a o malú chvíľu sme sa už v oblaku modrého dymu spoľahlivo vytrácali z parkoviska. Ešte sme sa ani poriadne nedostali na cestu smerom k domu deda Portmana, už ma začali opantávať ponuré predstavy o tom, čo nás tam asi čaká. V tých najhorších z nich vystupoval môj starý otec úplne nahý, pobežujúci sem a tam po ulici s penou okolo úst a loveckou puškou v ruke alebo číhajúci niekde blízko domu s tupým predmetom v ruke. Všetko bolo možné, a keď som si uvedomil, že takto nejako môže dopadnúť prvé stretnutie Rickyho s človekom, o ktorom som sa vždy vyjadroval s najhlbšou úctou, bolo mi poriadne úzko.

Nebo malo farbu čerstvej podliatiny, keď sme zabočili do obytnej zóny, v ktorej dedo žil – chaotického labyrintu vzájomne prepletených slepých uličiek, ktorým sa súhrnne hovorilo Circle Village. Zastavili sme pri vstupnej bráne, aby sme ohlásili svoj príchod, no starý v strážnej búde chrápal ostošesť a brána bola, ako vlastne zvyčajne, otvorená, takže sme jednoducho pokračovali v jazde. V telefóne sa ozvala správa od môjho otca, ktorý chcel vedieť, ako sa veci vyvíjajú, a za tých pár minút, kým som mu stačil odpísať, sa Rickymu podarilo neuveriteľne a kompletne zamoť a stratiť smer. Keď som mu povedal, že vôbec netuším, kde teraz sme, zahrešil a za škripotu brzd predviedol sériu nezmyselných otáčok. Z okna pritom oblúkom vyplával tabakom zafarbené sliny, zatiaľ čo ja som zúfalo vyzeral nejaký známy orientačný bod. Nebolo to vôbec ľahké, napriek tomu, že toto zďaleka nebola moja prvá návšteva. Všetky domy tu totiž vyzerali rovnako: nízke a hranaté, s fasádami z hliníkového plechu alebo tmavého dreva, niektoré s verandami podopretými betónovými stĺpkami, ktoré predstierali honosný pôvod.

Tabule s názvami ulíc boli takmer celkom vybielené od slnka a nijako nám v tejto chvíli nepomáhali. Jediný orientačný bod, na ktorý sme sa mohli spoľahnúť, boli bizarné pestrofarebné dekorácie zdobiace trávniky, vďaka ktorým vyzerala Circle Village ako akýsi čudný skanzen. Konečne som zbadal známú poštovú schránku, ktorú poslušne držal starý plechový lokaj s odmeraným výrazom. Po tvári mu stekali hrdzavé slzy. Zakričal som na Rickyho, nech odbočí doľava; pneumatiky fordky zaškrípali, až som prudko vrazil do dverí na strane spolujazdca. Akoby som bol ten náraz potreboval. Náhle sa v mojom mozgu čosi uvoľnilo a ja som si jasne spomenul, ktorým smerom sa máme ísť. „Pri tých uletených plameniakoch doprava! Vidiš tam to združenie nahúlených Santov? Tak tam doľava!! A teraz rovno popri tamtých anjeloch, čo štia do trávy!“

Len čo sme ich minuli, Ricky spomalil a váhavo to nasmeroval do ulice, v ktorej stál dedov dom. Nikde sa nesvietilo, žiadne svetlo na verandách, ani belasé svetlo televíznej obrazovky za oknami, pod prístreš-

kami žiadne autá. Všetci susedia utiekli pred neľútostnou letnou pálavou na sever, zanechajúc bezradných záhradných trpaslíkov napospas divo rastúcim trávnikom. Okná boli zadbenné, ak by nebodaj prišiel hurikán, takže všetky domy vyzerali ako príjemnými pastelovými farbami natreté protiletcké bunkre.

„Ten posledný na ľavej strane,“ povedal som. Ricky pridala plyn a ulicu naplnil rachot Crown Victorie. Pri štvrtom či piatom dome sme minuli postaršieho chlapíka, ktorý zalieval trávnik pred domom. Bol celkom hlohľavý, na sebe mal iba župan a papuče a hadicou polieval trávu, ktorá mu siahala až po členky. Jeho dom bol však tmavý a okenice boli zatvorené ako na všetkých ostatných domoch. Obrátil som sa s nepríjemným pocitom, že sa na mňa uprene pozerá – hoci to nemohla byť pravda, pretože, ako som si prekvapene uvedomil, jeho oči boli mliečnobiele. *To je čudné, pomyslel som si, dedo Portman nikdy nespomínal, žeby bol niektorý z jeho susedov slepý.*

Ulica sa končila živým plotom z nízkych borovic, takže Ricky prudko zabočil doľava a zastal na príjazdovej ceste k dedovmu domu. Vypol motor, vystúpil a kopol do dverí na mojej strane, aby som sa mohol dostať von. Naše kroky tlmene zašušťali v suchej tráve pred domom. Vstúpili sme na verandu a ja som zazvonil. Čakali sme. Kdesi v dialke zaštekala pes a jeho osamelý brechot sa clivo rozliehal v dusnom podvečernom vzduchu. Keď sa dlhšiu chvíľu nikto nehlásil, zabúchal som na dvere a pomyslel som si, že sa asi pokazil zvonček. Ricky sa oháňal po komároch, ktoré na nás zo všetkých strán vytrvalo útočili.

„Možno niekam vypadol,“ zaškeril sa. „Nečakané rande alebo tak.“

„Nemysli si,“ povedal som. „Má tu oveľa lepší výber než my dvaja dokopy. Vieš, koľko vdov tu žije?“ Tento trápny žart bol však len chabým pokusom o to, aby som sa upokojil. To ticho ma znervózňovalo.

Zo skrýše v kríkoch som vylovil náhradný kľúč. „Počkaj tu.“

„To určite. A prečo?“

„Lebo máš takmer dva metre a zelené vlasy, dedo ťa nikdy predtým nevidel a má zbraň, totiž nie jednu.“

Ricky pokrčil plecami a do úst si vložil ďalší chumáč tabaku. Prešiel k záhradnému kreslu, ktoré tu stálo a kam sa chystal zvaliť, zatiaľ čo ja som odomkol a vstúpil dovnútra.

Aj v posledných zvyškoch rýchlo miznúceho svetla som jasne videl, že celý dom je hore nohami. Vyzeralo to tu ako po rabovaní. Police aj knižnica boli úplne prázdne a čísla časopisu *Reader's Digest*, ktoré na nich bývali uložené, ležali rozhádzané na zemi. Matrace z pohovky a kresiel boli poprevracané. Dvere na chladničke dokorán a všetko, čo bolo predtým vnútri, teraz pomaly stekalo na linoleum, kde sa tvorila nechutná lepkavá mláka.

Začal som sa obávať najhoršieho. Už nebolo pochyb, že tentoraz sa dedo Portman definitívne pominul na rozume.

Zavolať som naňho – no žiadna odpoveď neprišla.

Prechádzal som z izby do izby, zažíval svetlá a hľadal som všade, kam by sa paranoidný starý človek mohol pokúsiť ukryť pred príšerami – za nábytkom, v odkladacom priestore v podkroví, pod pracovným stolom v garáži. Chcel som sa dokonca pozrieť aj do sejfu so zbraňami, hoci ten tam stál, až na niekoľko škrabancov na zámku, ktoré pribudli, keď sa ho dedo pokúšal vylomiť, úplne nedotknutý. Vonku na zadnej terase sa večerný vánok pohrával s ovisnutými stonkami dávno nepoliatej záhradnej paprade, zatiaľ čo ja som kľačal na koberci z umelej trávy a tópolis, čo asi uvidím, keď nazriem pod lavicu z ratanu. Zazrel som záblesk svetla vzaďu v záhrade.

Rozrazil som rám dverí so siečkou proti komárom a vybehol von. V tráve ležala baterka, ktorej lúč smeroval k palmovému lesu na konci dedovej záhrady – divokej húštine nízkych aj vysokých paliem so zubatými listami, ktorá sa rozprestierala na míľu ďaleko a oddeľovala Circle Village od ďalšej obytnej zóny s názvom Century Woods. Medzi miestnymi sa povrávalo, že sa to tam len tak hemží hadmi a že tam ľahko možno naraziť aj na mývalov a diviakov. Pri predstave, že niekde tam teraz blúdi môj pološialený dedo a na sebe nemá nič, len župan, ma zaplavil pocit zúfalstva. Navyše sa takmer každý druhý týždeň objavovali v novi-

nách správy o tom, že nejaký starý človek padol do nádrže na zachytávanie dažďovej vody, kde ho roztrhali aligátory. Nebolo ťažké predstaviť si najhorší možný scenár.

Zakričal som na Rickyho a ten o malú chvíľu vybehol spoza rohu domu. Okamžite si všimol niečo, čo mne uniklo – dlhú, zlovestne vyzerajúcu trhlinu vo výplni dverí. Prekvapene zahvízdal. „Páni, to je teda sek. Žeby fakt divá sviňa? Alebo rys? Videl si, aké majú pazúry, človeče?“

Kdesi blízko zaznel zúrivy brechot. Trhlo nami a prestrašene sme sa na seba pozreli. „Alebo pes,“ povedal som. Ten zvuk spustil reťazovú reakciu a o chvíľu sa už brechot ozýval zo všetkých strán.

„Môže byť,“ povedal Ricky a prikývol. „Mám v kufri dvadsaťdvojku. Počkaj tu na mňa,“ povedal a odkráčal k autu.

Brechot utíchol a vystriedali ho zvuky nočného hmyzu, monotónne a akoby z iného sveta. Po tvári mi stekal pot. Bola už úplná tma. Vánok utíchol a zdalo sa, že vzduch je ešte horúcejší, než bol cez deň.

Zodvihol som baterku a vykročil smerom k stromom. Niekde tam teraz blúdi môj dedo, tým som si bol istý. Ale kde?! Nebol som žiadny stopár, a Ricky už vôbec nie. A predsa sa zdalo, že ma niečo vedie – tlkot srdca, akýsi zvuk v lepkavom nočnom tichu – až som zrazu nedokázal dlhšie čakať. Vrazil som do húštiny ako policajný pes, keď zacítil stopu.

Bežať v lese, aký rastie na Floride, nie je vôbec ľahké. Všade, kde nerastú stromy, sa ježia po pás vysoké ostré listy nízkych paliem a okolo členkov sa vám ovíjajú popínavé stonky divokého viniča. Robil som, čo bolo v mojich silách, vykrikoval som dedovo meno a na všetky strany svietil baterkou. Kútikom oka som zazrel niečo biele a hneď som sa vrhol tým smerom, no ukázalo sa, že je to len stará vyfúčaná futbalová lopta, ktorá sa mi kedysi dávno stratila.

Už som sa chystal vzdať to a vrátiť sa naspäť k Rickymu, keď som neďaleko zbadal medzi palmami čerstvo udupaný úzky chodníček. Vykročil som tam a posvietil si baterkou. Na listoch sa leskli akési tmavé škvrny. V ústach mi vyschlo a hrdlo zovrela úzkosť. Išiel som však ďalej, a čím ďalej som kráčal, tým väčší som mal stiahnutý žalúdok. Akoby

moje telo presne vedelo, čo ma čaká, a chcelo ma pred tým varovať. Vtom sa ten udupaný chodník začal rozširovať, a ja som ho zbadal.

Môj dedo ležal tvárou k zemi na kope lián, nohy rozťahnuté, jedna ruka skrútená pod telom, akoby bol spadol odniekiaľ z veľkej výšky. Bol som presvedčený, že je mŕtvy. Košelu mal presiaknutú krvou, nohavice dotrhané, na nohách iba jednu topánku. Dlho som tam len tak stál a upre-
ne naňho hľadel v roztraseanom svetle baterky, ktorú som zvieral v ruke. Keď som sa znova dokázal nadýchnuť, opatrne som vyslovil jeho meno, no nepohol sa.

Padol som na kolená a položil som mu dlaň na chrbát. Krv, ktorá presakovala, bola ešte teplá. Zacítil som zvyšky života, ktorý mu rýchlo unikal z tela.

Vsunul som pod neho ruky a otočil som ho na chrbát. Ešte žil, no sotva dýchal. Mal sklený pohľad. Jeho tvár bola prepadnutá a voskovo biela. Vtedy som si všimol hlboké rezné rany na jeho tele a takmer som stratil vedomie. Rozdŕavené, hlboké a umazané od hlíny spôsobili, že sa zem pod ním zmenila na krvavé blato. Nedokázal som sa na ne pozeráť a pokúsil som sa ich zakryť zvyškami dedovej košele.

Začul som Rickyho, ako na mňa volá zo záhrady dedovho domu. „TU!“ vykrikol som, a asi som mal povedať viac, zvolať *nebezpečenstvo* alebo *krv*, ale nedokázal som zo seba dostať ani jedno normálne slovo. V tej chvíli som dokázal myslieť iba na to, že dedovia predsa zomierajú v posteli, na tichých miestach, kde tlmene bzučia prístroje, nie na páchnucej kope čohosi premočeného od krvi, kde im po tele ložia mravce, zvierajúc v dlaní mosadzný nožík na otváranie listov.

Nožík na otváranie listov. To bolo všetko, čo mu zostalo, aby sa mohol brániť. Opatrne som mu ho vytiahol zo zovretej dlane. Bezmocne zalapal po nožíku, a tak som mu ponúkol svoju ruku. Moje prsty s obhryzenými nechtami sa preplietli s jeho bledými, posiatymi stareckými škvrnami.

„Musím ťa preniesť, dedo,“ povedal som mu. Jednu ruku som zasunul pod jeho chrbát, druhú pod kolená a začal som ho dvíhať. Bolesť-
ne zavzdychal, telo mu stuhlo v kŕči, takže som ho hneď položil naspäť.

Nemohol som zniesť pomyslenie na to, že mu spôsobujem ďalšiu bolesť. Ani na to, že by som ho tu mal nechať. V tej chvíli som však nemohol urobiť nič, len čakať. Tak som mu aspoň čo najšetrnejšie zotrel zvyšky hliny z rúk, tváre a rednúcich sivých vlasov. Vtedy som si všimol, že hýbe perami.

Takmer nebadateľne, no predsa sa snažil čosi povedať. Sklonil som sa a priložil som ucho celkom blízko k jeho perám. Nezrozumiteľne čosi šemotil, chvílkami upadajúc do bezvedomia, chvílkami pri vedomí, pletúc si angličtinu s poľštinou.

„Nerozumiem, dedo,“ zašepkal som. Opakoval som jeho meno dovtedy, kým sa mi nepodarilo upútať jeho pozornosť a kým sa na mňa nepozrel. Zrazu sa zhlboka nadýchol a ticho, ale celkom jasne, povedal: „Odíď na ostrov, Jákob. Tu je to nebezpečné.“

Jeho stará známa paranoja. Zovrel som mu ruku a ubezpečil som ho, že všetko bude v poriadku, že aj on bude v poriadku. A už druhýkrát som mu dnes zaklamal.

Spýtal som sa ho, čo sa stalo, aké zviera naňho zaútočilo, ale nepočúval ma. „Odíď na ten ostrov,“ opakoval. „Tam budeš v bezpečí. Slúb mi, že odídeš.“

„Pôjdem, sľubujem.“ Čo iné som mal urobiť?

„Myslel som, že ťa dokážem ochrániť... mal som ti to dávno... povedať,“ videl som, ako mu rýchlo ubúdajú sily.

„Čo si mi chcel povedať?“ spýtal som sa, prehĺtajúc slzy.

„Už je neskoro,“ šepol. Potom sa mu podarilo trochu zdvihnúť hlavu, no celý sa pritom triasol od námahy: „Nájdi vtáka. V slučke. Na druhej strane hrobu toho starého. Tretieho septembra 1940.“ Prikývol som, ale bolo mu jasné, že ničomu nerozumiem. Z posledných síl dodal: „Emerson – ten list. Povedz im, čo sa stalo, Jákob.“

Hlava mu klesla späť na zem. Ešte som mu stihol povedať, ako veľmi ho mám rád.

V tej chvíli akoby sa prepadol sám do seba a jeho oči sa nehybne upreli na nebo posiate hviezdami.

Onedlho sa sem z húštia vymotal Ricky. Len čo zbadal bezvládne dedovo telo v mojom náručí, zaváhal a urobil krok späť. „Och, Bože. Och, Kriste. Panenka skákavá,“ opakoval, šúchajúc si neveriacky tvár. Keď však začal zmätene bľabotať o tom, že treba nahmatať pulz, zavolať policajtov a že je „to“ určite ešte v lese, premohol ma veľmi zvláštny pocit. Opatrne som zložil telo starého otca na zem a postavil som sa. Každým nervom som cítil, ako sa vo mne prebúdzajú celkom nový, doteraz neznámy inštinkt. V tom lese naozaj niečo bolo – áno, cítil som to.

Mesiac nesvietil a v lesnom poraste sa okrem nás nič nehýbalo, a predsa som vďaka tomuto novému zmyslu vedel s úplnou presnosťou, kedy mám zodvihnúť baterku a kam ňou namieriť, aby som na jediný zlomok sekundy, v úzkom páse svetelného lúča uvidel tvár, ktorú akoby sem niekto preniesol z mojich desivých detských snov. Z tmy sa na mňa upierali oči akoby podliate krvou, pod nimi groteskne vyškľabené ústa plné zvičajúcich sa, dlhých, úhorím telám podobných jazykov. Vykríkol som. Prudko sa to otočilo a zmizlo v kríkoch, čím upútalo Rickyho pozornosť. Ten okamžite zodvihol svoju dvadsaťdvojku a vystrelil dávku, *pap-pap-pap-pap*, pričom opakoval: „Čo to bolo? Čo to tam do pekla bolo?!“ Nevidel to, a ja som mu to nedokázal povedať, opantaný hrôzou, s baterkou v ruke, ktorej slabnúce svetlo vrhalo na bez tvarú hradbu stromov mihotavé tieň. Vtedy som musel stratiť vedomie, pretože jediné, na čo si spomínam, bolo, ako Ricky opakuje *Jacob, Jake, hej, sivpohodealebočosatudofrasavlastnedeje*, a to bolo všetko.

DRUHÁ KAPITOLA

Mesiace nasledujúce po dedovej smrti som strávil v očistci medzi béžovo natretými stenami čakární a anonymných kancelárií ako objekt analýzy a otázok, ktorý prikyvoval a stále dookola opakoval to isté. Objekt tisícov sústrastných pohľadov a zvrastených obočí, o ktorom sa v bezpečnej vzdialenosti, aby nič nepočul, šeptom hovorilo. Moji rodičia sa ku mne začali správať ako k nesmierne krehkému rodnému klenotu a v mojej prítomnosti sa báli čo i len zvýšiť hlas, aby mi to náhodou neublížilo.

Každú noc ma prenasledovali desivé nočné mory, z ktorých som sa s krikom prebúdzal. V spánku som škrípal zubami a bolo to také zlé, že som musel nosiť chránič na zuby, aby som si ich nezodrel. Len čo som zavrel oči, znovu som to videl – tú desivú tvár, vynárajúcu sa z tmy, s ústami, z ktorých viseli odporné dlhé chápadlá. Bol som presvedčený, že práve toto zabilo môjho starého otca a že sa to čoskoro vráti, aby zabilo aj mňa. Z času na čas ma úplne nečakane zaplavil ten ohromujúci, šialený pocit, ako v tú noc, keď som hlboko vnútri cítil, že niekde nablízku, za tamtým stromom, za vedľajším autom na parkovisku či za garážou, kde som si nechal bicykel, ten tvor číha a čaká.

Prestal som vychádzať z domu. Celé týždne som odmietal vyjsť čo i len pred dom, aby som priniesol ranné noviny. Spával som na kope prikrývok na dlážke v pracovni, jedinej miestnosti v dome, ktorá nemala žiadne okná a ktorá sa dala zamknúť iba zvnútra. Tam som strávil aj deň dedovho pohrebu. Sedel som na sušičke, hral on-line hry na kompe a pokúšal sa na všetko zabudnúť.

Všetko to bola moja vina. Keby som mu bol býval veril... to bol refrén, ktorý som donekonečna omieľal. Nikto mu však neveril a ja som teraz presne vedel, ako sa vtedy musel cítiť, pretože som sa náhle ocitol v úplne rovnakej pozícii. Ani mne nikto neveril. Moja verzia, ako sa to všetko stalo, znela úplne vierohodne a logicky, no iba v mojej hlave. Len čo som o tom začal hovoriť, všetko vyznelo neskutočne uletene a bláznivo. Ako v ten deň, keď k nám domov prišiel policajt a ja som mu mal všetko vyrozprávať. Povedal som mu, čo sa vtedy stalo, aj to o tej príšere. Sedel za stolom u nás v kuchyni so zápisníkom v ruke, prikyvoval, ale vôbec nič si nezapisoval. Keď som skončil, povedal iba: „Tak, to by sme mali, ďakujem ti,“ potom sa obrátil na mojich rodičov a spýtal sa, či „som už za niekým bol“. Ako keby som nevedel, čo tým chce povedať. Vyhlásil som, že by som rád ešte niečo dodal, vztýčil som mu pred nosom prostredník a odišiel z kuchyne.

V ten deň mi rodičia prvý raz za celé tie týždne vynadali. Bola to mojím spôsobom úlava – aspoň niečo bolo ako za starých dobrých čias. Aj ja som kričal a neboli to veľmi príjemné veci. Jačal som na nich, že sú vlastne šťastní, že dedo Portman už nežije. Že som bol jediný, kto ho mal naozaj rád.

Ten poliš sa ešte chvíľu bavil s našimi na príjazdovej ceste pred domom, a odišiel. Asi o hodinu sa však znovu vrátil a priviedol so sebou akéhosi chlapíka, ktorý sa predstavil ako portrétista. Mal so sebou veľký skicár a požiadal ma, aby som mu tú beštiu znovu opísal. Kým som ja hovoril, on sa ju pokúšal nakresliť. Občas ma prerušil, aby si ujasnil niektoré detaily.

„Koľko to malo očí?“

„Dve.“

„A mám to,“ povedal, akoby kreslenie príšer bolo niečo celkom normálne.

Chabý pokus o to, aby som s tým všetkým dal konečne pokoj. Celé to ale pokašľal, keď mi chcel nakoniec ten obrázok venovať.

„To akože vy ten obrázok nebudete potrebovať do zápisnice alebo tak?“ spýtal som sa ho.

Zodvihol obočie a vymenil si pohľad s policajtom. „Ale... samozrejme! Prepáč, pomýlil som sa.“

Bolo to potupné.

Dokonca ani môj najlepší a jediný priateľ Ricky mi neveril, a pritom tam so mnou bol! Zaprisahával sa, že tam v tú noc v lese žiadnu príšeru nevidel – hoci som priamo na ňu svietil baterkou – a presne to povedal aj policajtom. To štekanie však počul; aspoň na tom sme sa zhodli. Veľmi ma teda nakoniec neprekvapilo, keď polícia uzavrela celý prípad s tým, že môjho starého otca s najväčšou pravdepodobnosťou napadla svorka túlavých psov. Videli ich aj na iných miestach a týždeň pred dedovou smrťou dokonca dotrhali istú ženu v Century Woods. Neuveríte, ale tiež v noci. „Keď je, samozrejme, málo pravdepodobné, že tú beštiu niekto uvidí!“ dodal som. Ricky však len pokrútil hlavou a zamrmlal čosi o tom, že by som sa mal ísť dať vyšetriť k psychopatovi.

„Chceš povedať psychiatrovi,“ opravil som ho. „Tak to ti teda fakt ďakujem. Je skvelé mať kamoša, ktorý človeka vždy podrží.“ Sedeli sme na strešnej terase nášho domu a sledovali západ slnka nad zálivom. Ricky sedel poskladaný ako neuveriteľne predražené kreslo typu Adirondack, ktoré si moji rodičia priviezli z návštevy komunity Amišov. Nohy mal zložené pod sebou a ramená strnulo prekrížené na hrudi, pričom s akýmsi ponurým odhodlaním fajčil jednu cigaretu za druhou. Ricky sa v našom dome nikdy necítil veľmi v pohode. No tentoraz to nebolo preto, že sú moji rodičia v balíku. Vedel som to podľa toho, ako predo mnou uhýbal očami. Tentoraz to bolo kvôli mne.

„Mysli si, čo chceš! Nebudem ťa lakovať,“ povedal. „Ak neprestaneš točiť o príšerách, skončíš v pakárni. Na osobitnom oddelení, Osobiták!“

„Prestaň mi tak hovoriť.“

Odpinkol ohorok z cigarety a ponad zábradlie vyflusol obrovskú vlhkú guču rozžutého tabaku.

„Ty hulíš aj žuješ naraz?“

„Čo je ťa do toho, čo si moja matka?“

„To sotva, ibaže by som fajčil za cigu!“

Hoci Ricky zvyčajne zbožňoval vtipy tohto druhu, dnes to nezvládol. Prudko vstal a vrazil do mňa tak silno, že som takmer zletel zo strechy. Zvrieskol som naňho, nech vypadne, no už ho nebolo.

Znova sme sa stretli až o niekoľko mesiacov. Takto človek dopadne, keď podľahne ilúzii, že má kamaráta!

* * *

Nakoniec ma rodičia k psychiatrovi naozaj vzali. Bol to tichý muž tmavšej pleti a volal sa doktor Golan. Nebránil som sa. Vedel som, že potrebujem pomoc.

Bol som presvedčený, že som veľmi ťažký prípad, ale doktor Golan bol so mnou prekvapivo rýchlo hotový. Spôsob, akým vysvetľoval veci, pokojne a bez emócií, mal na mňa takmer hypnotický účinok. V priebehu dvoch sedení ma presvedčil, že tá príšerná bytosť bola iba výplodom mojej situačne vybičovanej predstavivosti; traumatický zážitok zo smrti starého otca jednoducho spôsobil, že som videl niečo, čo tam v skutočnosti vôbec nebolo. Tú príšeru som mal predsa v hlave z dedových príbehov, ktoré mi rozprával v detstve – vysvetľoval doktor Golan. Je teda nad slnko jasnejšie a úplne prirodzené, že sa mi vybavila vo chvíli, keď som tam kľačal s jeho mŕtvym telom v náručí, a spamätával sa z najhoršieho šoku, aký som doteraz zažil.

Píše sa o tom v knihách a má to dokonca aj meno: akútna reakcia na stres. „Na to, že je akútna, ťa to drží už riadne dlho,“ vyhlásila moja matka, keď som jej svoju novučičkú diagnózu oznámil.

Jej poznámka sa ma však nedotkla. Bral som čokoľvek, čo znelo lepšie ako *cvok*.

No aj keď som prestal veriť, že tie príšerné bytosti skutočne jestvujú, nič sa nezmenilo. Naďalej ma trápili nočné desy. Bol som podráždený a paranoidný. Nedokázal som byť dlhšie v prítomnosti iných ľudí, takže mi rodičia našli domáceho učiteľa a do školy som šiel len vtedy, keď som sa cítil výnimočne dobre. Dovolili mi dokonca aj seknúť s robotou v Smart

Aid. „Cítiť sa lepšie,“ to bola teraz moja práca, ktorej som venoval všetok svoj čas.

Rozhodol som sa však, že čoskoro sekнем aj s tým. Keď sa totiž doktorovi Golanovi podarilo objasniť triviálnu záležitosť môjho prechodného pomätenia zmyslov, jeho funkcia sa scvrkla len na predpisovanie liekov. Ešte mávaš nočné mory? Dáme ti na to niečo. Záchvat paniky v autobuse do školy? Toto ti určite pomôže. Nemôžeš spať? Zvýšime dávku. Zo všetkých tých tabletiiek som hrozne stučnel a totálne otupel. Stále mi však bolo mizerne a v noci som spával sotva tri alebo štyri hodiny. A tak som doktorovi Golanovi začal klamať. Predstieral som, že som úplne v pohode, hoci každý, kto sa na mňa lepšie pozrel, musel vidieť tie hrozné kruhy pod očami a to, že pri každom nečakanom zvuku vyskakujem ako vydesená veverica. Raz som si dokonca povymýšľal všetko, čo som si mal zapísať do denníka o snoch. Vymyslel som si sny, ktoré zneli nezaujímavo a jednoducho, presne tak, akoby podľa mňa mali vyzerat' sny normálneho človeka. Jeden bol o tom, že som bol u zubára. Inokedy sa mi akože snívalo, že lietam alebo že som bol v škole, ale úplne nahý.

Tu ma prerušil: „A čo tie príšery?“

Pokrčil som plecami. „Zmizli. To znamená, že už som na tom lepšie, nie?“

Doktor Golan chvíľu klepal špičkou pera po stole a potom si niečo zapísal. „Dúfam len, že sa mi tu nesnažíš nahovoriť niečo, čo si myslíš, že chcem počuť.“

„Jasné, že nie,“ povedal som a pohľad mi zablúdil na jeho diplomy visiace v rámoch na stene, dokazujúce odbornosť v rozličných psychologických disciplínach vrátane odbornosti na prekuknutie puberty a trpiaceho akútnym postresovým syndrómom, ktorý ho vodí za nos.

„Ale teraz vážne,“ odložil pero. „Chceš povedať, že za posledný týždeň si nemal žiadny desivý sen, ani jeden?“

Vždy som bol mizerný luhár. Nechcel som sa ďalej strápňovať, a tak som sa radšej priznal. „Nuž,“ zamrmlal som, „možno jeden.“

V skutočnosti sa mi ten sen sníval každú noc a, až na malé detaily, v podstate zakaždým úplne rovnako.

Krčím sa v rohu dedovej spálne, za oknami sa vytráca jantárové svetlo súmraku a vrhá posledné lúče na ružovú vzduchovku z umelej hmoty opretú vedľa dverí. Na mieste, kde bývala dedova posteľ, stojí obrovský automat na sladkosti. Namiesto nich sú v ňom však pekne nakuľadané, ako britva ostré taktické nože a vojenské pištole. Aj dedo tam je a má na sebe starú uniformu vojaka Britskej armády. Strká do automatu dolárovku, aby sa dostal k revolveru, ale potrebuje ich tam dať oveľa viac a čas rýchlo uteká. Konečne sa z radu pohne jedna nablýskaná, novučička štyridsaťpäťka, ale tesne predtým, než padne do priehradky, odkiaľ si ju môže vybrať, zasekne sa. Dedo povie čosi štavnaté v jidiš a kopne do stroja. Potom si kľakne a pokúša sa revolver vytiahnuť, ale zasekne sa mu tam ruka. Vtedy ich zbadám; ich dlhé, čierne, chápadlám podobné jazyky slizko ohmatávajú vonkajšiu stranu okna a pokúšajú sa dostať dovnútra. Namierim na nich tú detskú vzduchovku, stlačím spúšť, ale vôbec nič sa nestane. Dedo do toho strašne kričí – *nájdí toho vtáka, nájdí tú slučku, Jákob, prečo tomu nerozumieš, ty pritrúbly šmuk* – a vtom sa okno rozbije a dovnútra padá sprška úlomkov skla a ja cítim všade na svojom tele tie odporné slizké chápadlá. V tomto okamihu sa zvyčajne zobudím, spotený do nitky, so srdcom v hrdle a so stiahnutým žalúdkom.

Hoci sa mi ten sen sníva zakaždým rovnako a hoci sme ho už stokrát znovu a znovu preberali, doktor Golan na každom sedení nástojil, aby som mu ho ešte raz prerozprával. Bolo to, akoby podroboval krížovému výsluchu moje podvedomie, hľadajúc kľúč, nejaký detail, ktorý mu už de-
vätdesiatdeväťkrát predtým unikol.

„Čo presne tvoj starý otec hovorí v tom sne?“

„Stále to isté ako predtým,“ odvrkol som. „Čosi o tom vtákoví, o akej-
si slučke a o hrobe.“

„To teda boli jeho posledné slová?“

Prikývol som.

Doktor Golan si spojil prsty oboch dlaní do striešky a oprel si ich o bradu; cvokhaus doktor ako vyšitý.

„Stále ti nenapadá, čo by mohli znamenať?“

„Jasnačka. Chcel povedať: *Jacob, si totálne v riti.*“

„No tak. Viem, že to nemyslíš vážne.“

Snažil som sa predstierať, že je mi to úplne jedno. Pravdou však bolo, že slová, ktoré krátko pred smrťou starý otec povedal, ma morili rovnako ako tie desivé nočné sny. Cítil som, že sa nemôžem len tak vykašľať na to, čo znamenajú. Nech by som akokoľvek chcel, nemôžem ich jednoducho pustiť z hlavy ako zopár bláznivých nezmyslov. Okrem toho bol doktor Golan presvedčený, že keď im porozumieme, pomôže mi to zbaviť sa tých strašných snov. A tak som to znovu skúsil.

Niečo z toho, čo dedo Portman povedal, dávalo zmysel. Napríklad to, že ma posielal na ostrov. Desilo ho, že aj po mňa si tie beštie prídu, a bol presvedčený, že ten ostrov je jediné miesto, kam pred nimi môžem ujsť. Tak ako to urobil v detstve on sám. Potom tu boli jeho slová „mal som ti to dávno povedať...“. No keďže na to, čo mi mal dávno povedať, už nemal čas, napadlo mi, či sa to náhodou nepokúsil napraviť a nezanechal nejakú stopu. Nejakú cestičku vysypanú chlebovými omrvinkami, ktorá by ma doviedla k niekomu inému, kto mi to povie – niekomu, kto pozná dedovo tajomstvo. Možno práve to mali všetky tie zašifrované správy o slučke, hrobe a nejakom liste naznačiť.

Najprv som si myslel, že tá „slučka“ by mohla byť niektorá z ulíc v Circle Village – susednej obytnej zóne, ktorá bola spleťou kľukatých a navzájom poprepájaných slepých ulíc – a že „Emerson“ bude asi najskôr niekto, komu dedo poslal nejaké listy. Starý kamarát z vojny, s ktorým udržiaval kontakty alebo podobne. Možno ten Emerson žije práve v Circle Village, v jednej z tých slučiek vytvorených z prepletených ulíc, niekde blízko cintorína, a má ten list s dátumom 3. september 1940, ktorý si mám prečítať! Vedel som, že to znie bláznivo, ale nedávna skúsenosť mi vravela, že veci, ktoré zneli omnoho bláznivejšie, sa nakoniec ukázali pravdivé. A tak som sa po niekoľkých márných pokusoch vypátrať voľačo

na internete rozhodol, že zjdem do Circle Village osobne. V komunitnom centre, kde sa schádzajú penzisti, aby si tam zahrali Človeče a vymenili si najnovšie správy o tom, koho a na čo v poslednom čase operovali, mi určite budú vedieť povedať, kde je cintorín a či niekto pozná pána Emersona. Pozerali sa na mňa, akoby som mal dve hlavy; boli v šoku, že sa s nimi baví nejaký tínedžer. V Circle Village nemajú cintorín, v susedstve nepoznajú nikoho, kto by sa volal Emerson, a v žiadnom miestnom názve sa nevyskytuje slovo *slučka*. Úplne ma to zdeptalo.

Doktor Golan mi však nedovolil vzdať sa. Navrhol, aby som skúsil Ralpha Walda Emersona, akéhosi starého, vraj slávneho básnika. „Tento Emerson napísal mnoho listov,“ povedal. „Možno mal tvoj starý otec na mysli práve jeho.“ Bolo to ako výstrel do tmy, ale keďže som chcel, aby mi dal Golan pokoj, jedno popoludnie som poprosil otca, aby ma hodil do knižnice. Rýchlo som zistil, že Ralph Waldo Emerson naozaj napísal mnoho listov a že dokonca vyšli knižne. Nadšenie, že záhadu vyriešim, mi však vydržalo len necelé tri minúty, pretože mi hneď došlo: po prvé, že Ralph Waldo Emerson žil a zomrel v devätnástom storočí a tak sotva mohol napísať nejaký list s dátumom 3. september 1940, a po druhé, jeho štýl je natolko literárny a prešpikovaný metaforami, že by sotva zaujal môjho deda, ktorý, pravdupovediac, nebol žiadnym veľkým milovníkom literatúry. Uspávajúci účinok Emersonovho diela som si overil na vlastnej koži, keď mi hlava klesla na otvorenú knihu a z úst mi začali tiecť sliny na jeho eseje s názvom „Sebadôvera“. Už šiesty raz tento týždeň sa mi sníval sen s automatom na sladkosti. Zobudil som sa na to, že strašne kričím.

Bez dlhých ceremónií ma vyviedli z knižnice a ja som z celého srdca preklínal Golana aj všetky jeho blbé cvokárske teórie.

Pohár pretiekol o niekoľko dní neskôr, keď sa najbližšia rodina rozhodla, že je najvyšší čas predať dedov dom. Prv než tam budú môcť prísť prví záujemcovia, ho však bude potrebné vypratáť. Doktor Golan ani na minútu nezapochyboval, že mi prospeje, ak sa „budem s miestom, kde došlo k traume, konfrontovať,“ a tak som sa mal do toho spolu s otcom a tetou Susie čo najskôr pustiť.

Po príchode do dedovho domu ma otec istý čas kontroloval, či som v poriadku. Samého ma to prekvapilo, ale cítil som sa normálne – napriek útržkom policajnej pásky zamotaným do kríkov a presekanej sieťke proti komárom vzadu na terase, ktorej konce povievali vo vetre. Tieto veci, ako aj kontajner pristavený na kraji chodníka, pripravený zhltnúť všetko, čo zostalo zo života môjho starého otca, ma naplňali smútkom, nie však strachom.

Keď sa teda otec uistil, že sa nechystám predviesť žiadny výstup, pri ktorom by som sa zmietať na zemi s penou okolo úst, pustili sme sa do práce. Vyzbrojení plastovými vrecami na odpadky sme neradostne, ale vytrvalo prechádzali všetky izby v dome a vyprázdňovali police, skrinky a ostatné úložné priestory. V prachu sa vynárali nové a nové geometrické vzory po veciach, ktoré predtým dlhé roky stáli na jednom mieste. Nakoniec sme postavili niekoľko pyramíd z vecí, ktoré sa ešte dali použiť či zachrániť, a niekoľko iných pyramíd z vecí, ktorých osudom bol kontajner. Ani otec, ani teta nepatrili k ľuďom, ktorí ľahko podliehajú sentimentu, a tak kopa určená do kontajnera neustále rástla. Na záchranu niektorých vecí som musel použiť všetky svoje presvedčacie schopnosti – napríklad na takmer dvojmetrový štós časopisov *National Geographic*, ktoré kedysi zmokli a teraz sa neradostne chúlili v rohu garáže. Kolko popoludní som strávil, zahĺbený do nich, predstavujúc si samého seba medzi bahennými mužmi kmeňa Asari z Novej Guiney, alebo ako niekde v Bhutáne celkom sám objavujem prastarý chrám, prilepený na skalnom útese ako lastovičie hniezdo. Všetko bolo márne. A nepodarilo sa mi ani presvedčiť ich, aby som si mohol nechať dedove klasické bowlingové košeľe („Sú trápne,“ vyhlásil môj otec), swingové a bigbendové šelakové platne („Za tie ešte niekto rád slušne zaplatí!“) či obsah jeho masívneho, doteraz zamknutého sejfu so zbraňami („Robíš si srandu?! Teda dúfam, že žartuješ!“).

Povedal som otcovi, že nemá srdce. Teta radšej opustila scénu a nechala nás v pracovni, aby sme tam spolu zdolali horu starých bankových výpisov.

„Len sa snažím rozmýšľať prakticky. Nič sa nedá robiť, ľudia zomierajú, Jacob.“

„Hej? A čo ty? Keď ty umrieš, mám azda hodiť do ohňa všetky tie tvoje rukopisy?“

Zapýril sa. Nemal som to hovoriť. Vyťahovať jeho rozrobené a nikdy nedokončené knižné projekty, to bol úder pod pás. Nezačal však na mňa kričať, ako som čakal. Namiesto toho len polohlasne povedal: „Vzal som ťa sem dnes so sebou, pretože som si myslel, že si na to dosť zrelý a že to zvládneš. Ale asi som sa mýlil.“

„To si sa teda mýlil. A takisto sa mýliš, ak si myslíš, že keď povyhadzuješ všetky dedove veci, tak naňho zabudnem. Nezabudnem!“

Rozhodil rukami. „Vieš čo? Mám toho plné zuby. Už sa mi s tebou nechce o všetkom hádať. Nechaj si, čo chceš.“ Šmaril mi k nohám zväzok zažltnutých papierov. „Tu máš bankové výpisy z roku, keď zavraždili Kennedyho. Daj si ich zarámovat!“

Kopol som do nich a tresol za sebou dvermi. Chcel som počkať v obývačke, kým za mnou otec nepríde a neospravedlní sa mi. Vo chvíli, keď sa s revom prebudila k životu skartovačka, mi však došlo, že čakám márne. V bezmocnom hneve som sa presunul do dedovej spálne a tam som sa zamkol. Vzduch tu bol trochu zatuchnutý, voňal koženými topánkami a dedovou vodou po holení. Oprel som sa o stenu a očami som sledoval na koberci vychodenú cestičku od dverí k posteli. Na jej konci, v obdĺžniku tlmeného slnečného svetla, vykúkal spod posteľnej prikrývky roh škatule. Podišiel som bližšie, kľakol som si a vytiahol som ju. Bola to tá stará škatuľa od cigár, pokrytá prachom – akoby ju tam bol nechal nashváľ, aby som ju mohol nájsť.

Vnútri boli fotografie, ktoré som si tak dobre pamätal: neviditeľný chlapec, levitujúce dievča, chlapec držiaci nad hlavou balvan, chlap s tvárou namalovanou na zátylku. Boli už veľmi krehké a takmer sa rozpadali – tiež boli oveľa menšie, než som si ich pamätal. Keď som sa na ne teraz díval takmer už dospelými očami, zarazilo ma, aké zjavné bolo, že sú to podvrhy. Celkom jednoduchá fotomontáž! Na to, aby zmizla hlava „neviditeľného“ chlapca, zrejme stačili nožnice a lepidlo. A ten obrovský balvan v ruke podozrivo vyciveného chalana najskôr vyrobili zo sadry alebo z ne-

jakej peny. Samozrejme, že sotva sedemročné dieťa mohlo na to len ťažko prísť, zvlášť keď chcelo veriť, že to, čo vidí na fotkách, je pravda.

Bolo tam však ešte päť ďalších obrázkov, ktoré mi dedo Portman nikdy neukázal. Čudoval som sa tomu, no iba do chvíle, kým som sa im neprizrel lepšie. Na týchto bola manipulácia natoľko očividná, že by si ju bolo bývalo všimlo aj to malé decko! Na jednej z nich bola skutočne banálna dvojité expozičná obrázka dievčaťa „uväzneného“ vo fľaši, na ďalšej „levitujúce bábo“, ktoré najskôr asi viselo na nejakom mechanizme, ukrytom v tmavom otvore dverí za jeho chrbtom. Na treťom obrázku bol pes s amatérsky prilepenou tvárou chlapca. Akoby to všetko ešte nebolo dost bizarné, posledné dve fotografie vyzerali ako vystrihnuté z desivých snov Davida Lyncha: na jednej bolo malé smutné dievčatko predvádzajúce výstup hadej ženy; na druhej zase hrozivo pomalované dvojčatá v najčudesnejších kostýmoch, aké som kedy videl. Dokonca aj dedo, ktorý mi celé detstvo tlačil do hlavy príbehy o príšerných beštách s hadiacimi sa jazykmi, si musel uvedomiť, že toto by už bolo priveľa.

Kľáčiac tu na zaprášenej podlahe spálne starého otca s tými starými fotografiami v ruke, som si zrazu spomenul, aký som sa cítil podvedený v deň, keď som si uvedomil, že všetky jeho príbehy sú vymyslené. Teraz sa pravda zdala nad slnko jasnejšia: jeho posledné slová, aj to bol len ďalší podvod. Celý ten výstup, to všetko len preto, aby som začal mávať desivé nočné sny a paranoidné preludy, ktorých sa nezbavím ani po rokoch terapie a ani keby som pojedol tony liekov, ktoré mi úplne rozožerú telo.

Zatvoril som škatuľu s fotkami a preniesol som ju do obývačky, kde otec s tetou Susie práve vyprázdňovali zásuvku plnú starostlivo vystrihnutých, no nikdy nepoužitých kupónov, ktoré hádzali do obrovského vreca na odpadky. Ponúkol som im ju. Ani sa nespýtali, čo je vnútri.

* * *

„Takže to je všetko?“ spýtal sa doktor Golan. „Jeho smrť teda nemala žiadny zmysel?“

